ΠΑΛΗΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΓΟΥΔΙ ΚΑΙ Η ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

Ε'.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὅπως ἔλεγα καὶ στὸ προηγούμενο φύλλο, μετὰ τὴν ἐπανάστασι τοῦ Γουδί, ἡ «Φοιτητικὴ Ἕνωσι» ἄρχισε νὰ γιγαντώνεται. Ὁ νέος πρωθυπουργός, μόλις ἀνέλαβε τὴν προεδρεία, δὲν ἀπηξίωσε νὰ συνεννοηθῇ καὶ μὲ τὴν «Ἕνωσι» δι' ἀντιπροσώπου του. Στὸ συλλαλητήριο τῆς 14 Σεπτεμβρίου, ἰδιαίτερη ἐντύπωσι ἔκαμε ἐπίσης ἡ παρέλασις 500 φοιτητῶν. Εἶχαν προσχωρήσει πειὰ ὅλοι στὴν ἐπανάστασι, *φωτισθέντες*, καθὼς ἔλεγαν, ἐκ τῶν ὑστέρων, ἴσως ὅπο τὴν... ἐπικράτησι τῆς ἐπαναστάσεως. Στὸ συλλαλητήριο οἱ φοιτηταὶ ἐβάδιζαν κατὰ τετράδας, μὲ εὐθυτενὲς παράστημα, τὴ σημαία τους ἐμπρὸς καὶ κονκάρδες στὴν κομβιοδόχη.

'Απήγγελλε κατηγορητήριο κατὰ τοῦ προέδρου!...

Ἦσαν οἱ συντελεσταὶ τῆς ἐπαναστάσεως!...

Καὶ πραγματικῶς, ὕστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, μιλῶντας ἀπὸ κάποιον ἐξώστη, ὁ μακαρίτης ὁ Ζορμπᾶς ὡμολόγησε ἐπισήμως τὴ... συνδρομὴ τῶν φοιτητῶν στὴν ἐπανάστασι τοῦ Γουδί, «*συνδρομὴν σπουδαίως τοὺς ἀξιωματικοὺς ἠθικῶς ἐνισχύσασαν*», ὅπως εἶπε.

***

Ἐκτὸς τῶν φοιτητῶν, καὶ φάλαγξ «Ἐπικούρων» συνεστήθη, «ἐπίκουροι δὲ ἦσαν διάφοροι φιλοπάτριδες καὶ... μὴ πολῖται, μὴ φοιτηταὶ ὅμως, οἱ ὁποῖοι ἔτρεξαν λιγάκι καθυστερημένα, εἴνε ἡ ἀλήθεια, νὰ λάβουν τὰ ὅπλα ὑπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως, ἐὰν αὕτη ἐκινδύνευε ποτέ, καὶ εἰς ἡμέρας, κατὰ τὶς ὁποῖες αὐτὴ... δὲν ἐκινδύνευνε διόλου.

Οἱ «Ἐπίκουροι» ἦσαν παραπάνω ἀπὸ ἑκατό.

Μ' ὅλα τ' ἀστεῖα ὅμως, ἦταν συγκινητικὴ ἡ προθυμία καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν περισσοτέρων ἐξ αὐτῶν, ποὺ ἦσαν ἀγαθοὶ ἐπαγγελματίες καὶ οἰκογενειάρχαι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ἀποφασίστηκε ἀπ' τὸ Στρατιωτικὸ Σύνδεσμο, ὅπως ἡ «φοιτητικὴ φάλαγξ» καὶ οἱ «Ἐπίκουροι» γυμνάζονται τακτικῶς, τὴ μὲν νύχτα στὸ Γουδὶ καὶ γύρω στὴν Ἀκρόπολι, τὴ δὲ ἡμέρα στὸ Σκοπευτήριο τῆς Καλλιθέας, μὲ τὰ ὅπλα τοῦ Σκοπευτηρίου.

Ἡ νυχτερινὲς περιπολίες γύρω στὴν Ἀκρόπολι γινόντουσαν καὶ γιὰ ἕναν ἄλλο λόγο.

Εἶχε διαδοθεῖ ὅτι οἱ χωριάτες τῆς Ἀττικῆς, μὴ συμπαθοῦντες τὴν ἐπανάστασι, θὰ εἰσέβαλλαν μιὰ νύχτα νὰ καταλάβουν τὰς Ἀθήνας.

Καὶ εἶνε ἀλήθεια ὅτι οἱ φοιτηταὶ καὶ οἱ «Ἐπίκουροι» ξενυχτοῦσαν φανατικά, μὲ τὰ ὅπλα στὸ χέρι, στὸ Λυκαβητὸ καὶ γύρω στὴν Ἀκρόπολι, γιὰ νὰ φυλάξουν τὴν πρωτεύουσα.

Μόνο πού, ἂν ἐρχόντουσαν οἱ χωριάτες, δὲν θὰ περνοῦσαν βέβαια ἀπ' αὐτὸν τὸ δρόμο!...

***

Τὰ γύρω τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Φιλοπάππου νυκτερινὰ γυμνάσια ἔπαιρναν, ὅσο περνοῦσε ὁ καιρός, σοβαρώτερη μορφή.

Νυχτοφύλακες, νυχτοσκοποί, διπλοσκοποί, ἔφοδοι, προφυλακὲς καὶ κατοπτεύσεις. Τὰ σκοτεινὰ ἀπόμερα καὶ ἡ κατάμαυρες σπηλιές, ἀντηχοῦσαν ἀπὸ παραγγέλματα καὶ φράσεις στρατιωτικές. Οἱ ἐκεῖ φωληάζοντες ἀλῆτες τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὰ μικρὰ παιδάκια, τὰ ρακένδυτα, ποὺ πουλούσανε λαχεῖα στοὺς δρόμους, ἀναστατώθηκαν κυριολεκτικῶς. Δὲν κοιμόντουσαν κάθε βράδυ... Βλαστημιοῦσαν καὶ διέστρεφαν, μεγαλοφώνως καὶ ὑβριστικῶς, κάθε στρατιωτικὸ παράγγελμα ποὺ ἄκουγαν, κι' ἔφευγαν, σὰν νὰ τὰ κυνηγοῦσαν διαβόλοι, ζητῶντας ἀλλοῦ ἄσυλο.

Συνελήφθη ἕνας γαλατᾶς... ὡς κατάσκοπος!...

Αὐτὰ πάθαιναν τὴ νύχτα. Ἀλλὰ τὴν ἡμέρα, ἐκδικούμενα κι' αὐτά, ὁσάκις ἔβλεπαν φοιτητὴ στοὺς δρόμους, τὸν παρακολουθοῦσαν κι' ἐφώναζαν, σὰν νὰ παρακολουθοῦσαν τὴν γκαμήλα τῆς Ἀποκρηᾶς:

— Ἔεεεεεφοδοοοοος, κολαράκια! ('Ηταν ἡ ἐποχὴ τῶν ψηλῶν κολάρων).

— Ἄνδρεεεες, ἄλτ, γυαλάκια!... Ἄνδρες ἄλτ.

— Ἐπιιιιιὰ σκοπόν, λιμοκοντόρε τῆς... δεκάρας!

Ἕνα βράδυ συνελήφθη ἕνας... γαλατᾶς, ὡς κατάσκοπος, μαζὺ μὲ τὸν γάϊδαρό του καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρες ἀπηγορεύθη ἡ διάβασις σ' ὅλους τοὺς γαλατάδες τῶν Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων ἀπὸ τὰ πέριξ τῆς Ἀκροπόλεως.

— Μουρέ, ἀμάν, πιδιά, γαλατάκι ἔχου τοῦ Θιοῦ! φώναζε ὁ συλληφθεὶς γαλατᾶς.

— Τίποτε. Ἐμπρός!

— Μουρὶ ἀφῆστε μι κὶ πιριμένουν τὰ πιδιὰ νὰ πιοῦν στὴν Ἀθήνα!

— Σιωπή

— Σιουπαίνω!

— Μωρὲ μὴ μιλᾶς.

— Δὲ μιλάου.

— Μωρὲ σκάσε.

— Ἔσκασα. Δὲν ἔσκασα;

Κι' ἄξαφνα ἀκουγότανε ἡ φωνὴ τοῦ περιπολάρχου ἀπὸ μακρυά:

— Δέστε τον, τί τὸν φυλᾶτε!...

Κι' ἐπειδὴ δὲν εἶχανε σχοινί, τὸν ἔδεναν μὲ τὰ... μαντήλια τους!

Κι' ἀκολουθοῦσε ἡ ἀνάκρισι.

— Ποιὸς εἶσαι;

— Ξέρω κι' ἰγὼ ποιὸς εἶμι!

— Γιατὶ δὲν ξέρεις;

— Γιατὶ ἰγὼ ἰνόμιζα πὼς εἶμ' οὐ Λιαροσκάπης ἀπ' τοὺ Λοιδουρίκι. Τώρα βλέπου πὼς θὰ εἶμ' οὐ Κακαράπης οὐ ληστής, ἢ θἆμαι οὐ Νταβέλης γιὰ νὰ μὶ πιάνετι καὶ νὰ μὲ δένετι.

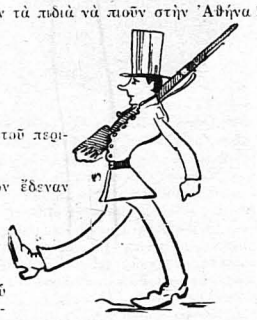

Φουρούσαμε τὴν 'Αθήνα μὴν τὴν καταλάβουνε οἱ... χωριάτες!...

***

Ἕνα βράδυ ἐτιμωρήθηκε γιὰ τὴν ἀφέλειά του ἕνας φοιτητής.

Ἦταν σκοπὸς καὶ δέχτηκε τὴ νυχτερινὴ ἔφοδο.

— Ἄλτ! Τίς εἶ; φώναξε.

Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐφόδου τοῦ ἔδωκε σύνθημα ψεύτικο γιὰ νὰ τὸν δοκιμάσῃ.

Ἀτάραχος ὅμως ὁ φοιτητὴς ἀπάντησε:

— Ἔλα ρέ, σὲ γνώρισα! εἶσαι ὁ ἀνθυπασπιστὴς ὁ Δημητράκης, ὁ δικός μας. Πέρασε!...

***

Ἔχασαν τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἡ μάνες τὰ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ τὶς μάνες.

Γυμνάσια ἀπὸ τὸ βράδυ ὡς τὸ πρωΐ κι' ἀπὸ τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ. Τὰ γραφεῖα τῆς «Ἑνώσεως» εἶχαν γεμίσει ἀπὸ νυσταγμένες καὶ κατακοιμένες φυσιογνωμίες φοιτητῶν.

Ἔτσι εἴχανε τὰ πράγματα, ὅταν μιὰ τρομερὴ εἴδησις ἐβρόντησε στὴν «Ἕνωσι» μιὰ μέρα, σὰν δυνατὸ μπουμπουνητό. Ὁ πρόεδρος ἐπρόδινε τὴν «Ἕνωσι», συνεννοούμενος κρυφὰ μὲ τοὺς παληοὺς πολιτικούς!...

Ἡ αἴτησις ἔγινε δεκτὴ καὶ τὸ δικαστήριο συνέστη...

Ἕνας εὐθαρσὴς καὶ τολμηρὸς φοιτητής, ὁ κ. Χατζηγιάννης, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἀπήγγειλε κατὰ τοῦ προέδρου μας κατηγορητήριο δεινό. Μάρτυρες προσῆλθαν ἐπιβεβαιοῦντες τὴν κατηγορία κι' ἔτσι ὁ δυστυχὴς ὁ πρόεδρός μας, διότι ἐθεάθη μιὰ μέρα νὰ πίνῃ καφὲ στὴν Ὁμόνοια μὲ τὸν πολιτευόμενο κ. Π..., ἐδικάστηκε καὶ καταδικάστηκε ἐρήμην καὶ... ἀπρόσκλητος σὲ... θάνατο!...

Μόλις τὸ ἔμαθε αὐτὸ ὁ πρόεδρός μας, ζήτησε ὡς χάριν νὰ συγκροτηθῇ δικαστήριο νὰ τὸν δικάσῃ, ν' ἀπολογηθῇ κι' ἂν ἀποδειχτεῖ προδότης, ἔδινε τὸ λόγο τῆς τιμῆς του ν' αὐτοκτονήσῃ!...

Ἡ αἴτησίς του ἔγινε δεχτὴ καὶ τὸ δικαστήριο συνέστη.

Τώρα ποιὰ πέννα θὰ περιγράψῃ τὸ δικαστήριο αὐτό, τὸ πρωτοτυπότερο δικαστήριο ποὺ ἔγινε ἀπὸ τότε ποὺ γεννήθηκε ἡ Θέμιδα, ὡς τότε ποὺ παραιτήθηκε ὁ μακαρίτης ὁ Μανιάτης;...

Ποιὰ πέννα νὰ τὸ περιγράψῃ καὶ ποιὸς νοῦς νὰ τὴν χαλιναγωγήσῃ, γιὰ νὰ φτάσῃ στὸ ὕψος τῆς πρωτοτυπίας, τοῦ φοιτητικοῦ αὐτοῦ Ἀρείου Πάγου, χωρὶς ν' ἀφηνιάσῃ, σὰν τὰ λεωφορεῖα καὶ νὰ κατασυντριβῇ;...

Καὶ πρῶτα-πρῶτα, τὸ δικαστήριο ἦταν κινητό, ὅπως ἡ σκηνὲς τῶν ἀταιγγάνων. Ἐστήνετο κι' ἐνεκαθιδρύετο ὅπου εὕρισκε χῶρο ἄδειο κι'... ἐλευθερία. Τὴ μιὰ μέρα στὰ γραφεῖα τῆς «Ἑνώσεως», τὴν ἄλλη μέρα, ἐπειδὴ ὁ σύλλογος τῶν Ἰητῶν (κατοίκων τῆς νήσου Ἴου) εἶχε συνεδρίασι ἐκεῖ μέσα, στὰ σκονισμένα γραφεῖα κάποιου μηνιαίου περιοδικοῦ κι' ἄλλοτε στὸ πατάρι κανενὸς καφενείου.

Οἱ «Ἐπίκουροι» ἦσαν ἀγαθοὶ οἰκογενειάρχαι...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ τέλος.